

Lyft ungas hälsa

Program för hälso- och sjukvård för barn och unga

Folkpartiet Liberalerna i Västra Götaland
Mandatperioden 2011-2014

Hälsan grundläggs tidigt i barnaåren. De förhållanden som råder under barn- och ungdomsåren har konstaterats ha mycket stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Det är därför viktigt för samhället att arbeta för att alla barn och unga ska få likvärdiga uppväxtvillkor. För hälso- och sjukvården gäller det att stödja föräldrar och det sociala nätverk som omger barn och unga. Barn och unga som lever i familjer där det förekommer missbruk eller psykiska problem är särskilt utsatta.

Sett över de senaste trettio åren har den psykiska hälsan bland barn och unga kraftigt försämrats. Folkhälsoinstitutet konstaterade nyligen i en tvärvetenskaplig studie att en ökning skett av flera typer av psykisk ohälsa hos ungdomar. Till exempel konstaterades att andelen flickor som led av nedstämdhet eller oro hade fördubblats sedan mitten av 1980-talet. Bland pojkar fanns en liknande trend, även om betydligt färre angav att de kände nedstämdhet eller oro. Ungdomsstyrelsen har tidigare konstaterat att så mycket som varannan tjej uppvisade tecken på utmattning, besvär som ofta följer med längre fram i livet.

Under den senaste mandatperioden har Folkpartiet arbetat för att förbättra vården för barn och unga i Västra Götalandsregionen. Till exempel finns det i dag ingen kö för ett första besök till barn- och ungdomspsykiatri. Med tanke på de senaste årens utveckling finns dock fortsatt mycket att göra. För att vända utvecklingen vill Folkpartiet verka för att en rad konkreta åtgärder genomförs. Nyckelordet i flera av åtgärderna är insatser mot dagens bristande samverkan. Det är viktigt att primärvården och kommunerna samordnar sina insatser inom mödravård, barnhälsovård, skolhälsovård och socialtjänst för att ge barn och familjer det stöd som behövs.

Förbättrade unga vårdkedjor

Inom dagens hälso- och sjukvård talas det mycket om att skapa fungerande vårdkedjor, det vill säga att överlämningen från en vårdgivare till en annan sker utan att patienten märker några organisatoriska gränser. Denna diskussion förs dock oftast med äldre patienter i fokus. Folkpartiet anser dock att det idag också finns stora brister avseende vårdkedjor för unga patienter. Särskilt tydligt är detta inom psykiatrin, där överlämningen från barn- och ungdomspsykiatrin till den ordinarie psykiatrin i många fall inte alls fungerar. Likaså finns problem i kontakten mellan skolhälsovården och regionens verksamheter. Folkpartiet vill under den kommande mandatperioden sätta fokus på unga vårdkedjor. Vi vill i samverkan med alla vårdgivare, såväl primärvård och länssjukvård, som kommunernas skolhälsovård, skapa förutsättningar för att förbättra för regionens barn och unga.

Bryt stigmatiseringen kring unga och psykisk ohälsa

Idag är det mer naturligt att söka vård för skada på någon av de enklaste delarna av människokroppen, till exempel en stukad tå. Men det är inte naturligt eller vanligt att söka för det mest komplicerade, om man stukar en tanke. Ofta hänger detta samman med den stigmatisering som finns i samhället kring psykisk ohälsa. Särskilt tydligt är detta i gruppen barn och unga, där dessutom den psykiska hälsan försämrats under de senaste åren. Folkpartiet anser att denna stigmatisering måste brytas. Under den senaste mandatperioden har stora satsningar skett på regionens psykiatri och idag har vi inga köer till ett första besök till barn- och ungdomspsykiatrin. Detta är mycket bra, men det finns mer att göra. Vi vill öka förståelsen för psykisk ohälsa bland unga och göra psykiatrin närvarande i ungas vardag. Viktiga aktörer är dels ungdomsmottagningar och skolhälsovården, men framför allt ungdomarna själva.

Lyft ungas psykiska hälsa

Svenskarna är bland dem som mår bäst i världen, men våra unga är bland dem som anser sig må sämst. Ungas ohälsa beror till stor del på psykisk ohälsa. Det krävs stora insatser för att vända denna utveckling, inte bara från sjukvården. Folkpartiet vill stärka elevhälsan i kommunerna och under nästa mandatperiod ta initiativ för att tillsammans med ungdomar, ungdomsorganisationer och samhällets institutioner ta fram en handlingsplan för vad som kan göras för att minska den psykiska ohälsan bland ungdomar. För att bättre ta hand om de unga som drabbats av psykisk ohälsa vill Folkpartiet verka för att förbättra ungas möjligheter att få en adekvat och långsiktig psykoterapibehandling.

Regionalisera ungdomsmottagningarna

Socialstyrelsen har visat att var i landet man bor spelar stor roll för hur mycket kommunerna satsar på barn och unga. Detta syns tydligt i kommunernas satsningar på ungdomsmottagningar, där det finns stora skillnader. Det finns således lokala skillnader i ungdomsmottagningarnas förutsättningar att tillgodose ungdomarnas behov av till exempel vård, rådgivning och stödsamtal. Samtidigt kan konstateras att kommunernas bidrag är så pass små att de inte utgör någon förutsättning för ungdomsmottagningarnas verksamhet, såvida regionen tillskjuter motsvarande belopp. Folkpartiet anser att detta ekonomiska utrymme finns inom regionen, varför vi föreslår att ungdomsmottagningarna regionaliseras och att regionen blir ensam huvudman. Genom en sådan förändring kan vi uppnå likvärdiga möjligheter för regionens ungdomar och samtidigt skapas en möjlighet att regionalt utveckla verksamheten till att bli ännu bättre på att möta ungdomars behov. Folkpartiet vill arbeta för en förbättrad tillgänglighet, både avseende öppettider och fysisk placering av mottagningarna. Vidare vill vi bredda verksamheten genom att till exempel anställa dietister och fler manliga anställda. Det senare för att bättre nå unga killar, en grupp som idag är underrepresenterad bland besökarna på ungdomsmottagningarna.

Utveckla ungdomsmottagningen på nätet

Idag finns redan ungdomsmottagningen på nätet genom umo.se och denna satsning är mycket lågvärd. Folkpartiet ser detta som en viktig tillgänglighetsfaktor och vill gå vidare med detta arbete. Vi vill utveckla ett interaktivt forum där ungdomar till exempel ges möjlighet att chatta med psykolog. Idag finns möjlighet till e-postkommunikation, men vi är övertygade om att mer direkta kommunikationsvägar bättre skapar förtroende och möjliggör för ungdomar att få de svar de söker. Vi tror också att denna kontakt kan förenkla steget till ett första besök hos ungdomsmottagningen eller psykiatrin.

Kunskapscentrum för ungas hälsa

För Folkpartiet är vård av barn och unga en central del av hälso- och sjukvården. Mot bakgrund av utvecklingen av hälsan i denna grupp ser vi ett behov av att regionen tar ett samlat grepp kring vård och behandling av unga. Folkpartiet vill därför skapa ett kunskapscentrum för vård av barn och unga. Centrat ska, i samverkan med regionens verksamheter, utveckla vården så att unga patienter erbjuds en vård vid varje tillfälle och på varje vårdnivå som är anpassad till målgruppens unika behov. Genom ett kunskapscentrum vill vi sätta fokus på vården av våra unga och genom goda exempel inspirera regionens verksamheter. Centrat ska bevaka aktuell forskning och genom ett aktivt utåtriktat arbete skapa ett lyft i kunskapsnivån i regionen.

Bättre kunskap om mat

Under de senaste åren har såväl svenskarnas genomsnittliga medelvikt som antalet överviktiga medborgare stigit. Idag har en halv miljon svenskar så stor övervikt att det påverkar deras hälsa, och mellan 5000 och 10 000 dör i förtid varje år till följd av sin övervikt. I en undersökning kring barn och ungdomars matvanor i Västra Götaland som genomfördes 2010 konstaterades att det fanns ett stort behov av förbättrade matvanor. I undersökningen framkom också att 18 procent av pojkarna och 12 procent av flickorna led av fetma eller övervikt. Bland ungdomarna i undersökningen var 40 procent så fysiskt inaktiva att det kunde inverka på deras hälsa. För att långsiktigt skapa en bättre utveckling vill Folkpartiet förstärka det folkhälsopolitiska arbetet mot gruppen unga. Vi vill öka antalet dietister och med deras kompetens öka ungdomarnas kunskap om kost genom aktiva insatser i skolor, inom mödrahälsovården och på regionens familjecentraler. Folkpartiet vill på projektbasis också pröva en verksamhet med hälsocoacher, med kunskap om kost och motion, inriktade mot ungdomar.

Förstärkt elevhälsa i skolan

Skolan spelar en central roll när det gäller att upptäcka och möta unga med psykosociala problem. I den nya skollagen, som alliansregeringen just har beslutat om, och som börjar användas nästa år höjs kraven på kommuner och friskolor avseende elevhälsa. Folkpartiet vill därutöver förstärka elevhälsan i Sverige genom att avsätta en halv miljard kronor till skolorna. Detta räcker till ungefär 1000 nya skolsköterskor, skolkuratorer och skolpsykologer.

Folkpartiet Liberalerna

Folkpartiet Liberalerna i Västra Götalandsregionen

folkpartiet@vgregion.se | www.folkpartiet.se/vgregion